

CITATION: *Proceedings of IBAD 2018 – 3rd International Scientific Research Congress on Humanities and Social Sciences, July 9-11, 2018 - Skopje, Macedonia*

ISBN: 978-605-66529-1-2

DOI: 10.21733/ibad.447263

PAGES: 32-41

“-AsI” SIFAT FİİL EKİNİN TÜRK VE YABANCI ÖĞRENCİLERE ÖĞRETİMİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Şeyda Yeşilyurt

Dr., Gazi Üniversitesi TÖMER, TÜRKİYE, seydayesilyurt82@gmail.com

Özet

Dil bilgisi kurallarının Türk ve yabancı öğrencilere öğretiminde içerik olarak farklılıklar dikkat çekmektedir. Yabancı öğrenciler, cümle içinde karşılaştıkları bir yapının ne anlama geldiğini, bu yapıyı farklı yapılarla birlikte kullanıp kullanamayacaklarını sorgulamaktadırlar. Türk öğrenciler ise bu yapıları günlük hayatta zaten kullandıkları için bunların işlevini ya da anlamını sorgulamaktan çok, yapıların adına, terimlere ya da çözümlemeye odaklanmaktadırlar. Bu çalışmada Türk ve yabancı öğrencilere dil bilgisi öğretiminde “-AsI” sıfat fiil ekinin anlatımında farklılıklar olup olmadığı incelenmiş; bu ekin işlevi, nasıl öğretilmesi gerektiği üzerinde durulmuştur. “AsI” eki üzerinden Türk ve yabancı öğrencilere dil bilgisi kurallarının öğretimi ele alınmış, yabancı ve Türk öğrencilere bu konuda anketler uygulanmış, farklılıklar temel kaynak kitaplar taranarak tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Dil Bilgisi Öğretimi, Sıfat Fiil, -AsI Eki

A STUDY ON THE TEACHING OF THE “-ASI ” ADJECTIVE VERB TO TURKISH AND FOREIGN STUDENTS

Abstract

The differences in content in teaching of language rules to Turkish and foreign students are remarkable. Foreign students question what a structure they encounter in the sentence means, whether they can use it with different structures. Turkish students, however, focus on solving structures in terms of their names, terms or terms rather than questioning their function or meaning because they already use these structures in daily life. In this study, whether there are differences in the expression of “-AsI” adjective verb in language teaching to Turkish and foreign students, the function of this supplement is emphasized on how to teach. The teaching of language rules for Turkish and foreign students through the “-AsI” supplement has been studied and surveys have been carried out for foreign and Turkish students and differences have been determined by scanning the basic source books.

Key words: Teaching Grammar, Adjective Verb, Suffix -AsI

GİRİŞ

Türk dilinin yabancı öğrencilere öğretimi dört temel dil becerisi üzerinden gerçekleştirilmektedir. “Okuma-anlama, yazma, konuşma ve dinleme” becerisi olarak adlandırdığımız bu beceriler temelde dil bilgisi anlatımıyla desteklenerek öğrencilere verilmektedir. Okuma ya da dinleme metninde karşılaşılan bir yapının ne anlama geldiği farklı yapılarla birlikte kullanılıp kullanılmadığı öğrenci tarafından sorgulanmaktadır. Türk öğrencilere, Türk dilinin öğretimi beceri temelli olmasa da “Türk dili dersinin kazanımları” na baktığımızda dört temel becerinin gözetildiği ve dil bilgisi öğretiminin lisede “dil ve anlatım” derslerinde, ilköğretim ikinci kademede “Türkçe “dersinin içeriğinde verildiği görülmektedir. Türk öğrenciler, dil bilgisi yapılarını günlük hayatta zaten kullandıkları için yapıların işlevini ya da anlamını sorgulamadan daha çok yapıların adına, terimlere ya da yapıları çözümlemeye bir anlatımla dil bilgisi öğrenimi almaktadırlar. Bu çalışmada öncelikle “AsI” sıfat fiil eki hakkında bilgi verildikten sonra Türk ve yabancı öğrencilere dil bilgisi öğretiminde “-AsI” ekinin anlatımında farklılık olup olmadığı incelenerek bu ekin işlevi, nasıl öğretilmesi gerektiği üzerinde durulacaktır.

1.KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Sıfat fiiller, fiillere getirilen bazı fiilden isim yapma eklerinin (-An, -AsI, -mAz, -Ar, -Dİk, -AcAk -mİş) fiile sıfat işlevi kazandırmasıyla oluşmaktadırlar. Korkmaz (2014) da sıfat-fiillerin yapılarında hareket ve zaman kavramının bulunduğunu, geçici birer hareket adı olduklarını, sıfat ve ad gibi kullanıldıklarını ve ad çekim ekleriyle çekime girebildiklerini, bu niteliklerinden dolayı da hem adlaşma hem de fiilleşme yeteneklerine sahip olduklarını söylemiş ve sıfat-fiilleri zaman kavramına bağlı olarak şu şekilde sınıflandırmıştır:

1. Geçmiş zaman bildiren sıfat-fiiller (-Dİk /-DUk , -mİş /-mUş)
2. Geniş zaman bildiren sıfat-fiiller (-An, -r, -Ar, -İr /-Ur, -mAz, -İcl / -UcU)
3. Gelecek zaman bildiren sıfat-fiiller (-AcAk, -AsI)

Ergin (2014) bu eklerden sadece -İcl ekini sıfat fiil eki olarak saymaz, diğer ekler aynı olmakla birlikte “-Dİ” ekini de partisip eki olarak verir. Bizim için önemli olan ise her iki kaynakta da “ AsI” ekinin sıfat fiil eki olarak verilmiş olmasıdır. Banguoğlu (2000) -AsI ekini tanımlarken Eski Oğuzcada ve Osmanlıcada yaygın kullanılan -esi gelecek sıfat fiilinin yazı lehçemizde yerini -ecek sıfat fiiline bırakmış olduğunu ve sınırlı bir kullanışta kaldığını belirtmiştir. Ergin (2014) ve Korkmaz (2014) ‘da gelecek zaman anlamı taşıyan bu ekin sık kullanılmadığı görüşündedirler. Az kullanıldığı belirtilen bu ekin kullanıldığı yerleri Banguoğlu (2000) şu şekilde vermektedir:

Kargışlarda: yıkılası, geberesi, patlayası, kör olası, ocağı sönesi gibi. Küçültme ekiyle uzatılmışı “geberesice, sürenisice, batasıca, gözü çıkacısı... gibi”.

Zarf fiillerde: ölesiye, doyasıya, çıldırasıya, gelesiye kadar gibi.

Birleşiklerde: göresi gelmek, gülesi tutmak, içesi olmamak gibi.

Ad olmuşlarda (sayılı kelimelerde) : veresi(ye), giyesi(giysi), boğası, yiyesi, çalası gibi.

2. ÇALIŞMANIN AMACI

-AsI sıfat fiil ekinin Türk ve Uluslararası öğrencilere nasıl öğretildiğini belirlemek,

-AsI ekinin öğretiminden hareketle Türk ve uluslararası öğrencilere Türkçe öğretimindeki farklılıklara değinmek,
Farklılıklara bağlı eksiklikler varsa bunların giderilmesine yönelik çözüm önerileri sunmak.

A. Amaca Yönelik Yapılan Çalışmalar

1. Kitap incelemeleri

- a. Yabancılar Türkçe öğretimi alanında yazılan iki kitapta “Yedi İklim Türkçe (B2) , Gazi TÖMER Dil Bilgisi(B2)” –AsI sıfat fiil ekinin anlatımının incelenmesi,
- b. «Dörtel Yayıncılık» 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı
- c. «Biryay Yayıncılık» 10. Sınıf Türk Dili ve Edebiyatı Ders Kitabı

2. Anketler

AsI sıfat fiil ekinin anlam, işlev ve öğretimine yönelik;

- a. Yabancı öğrencilere uygulanan anket (Gazi TÖMER’de 20 öğrenci),
- b. İlköğretim ikinci kademedeki öğrencilere uygulanan anket (Ankara Ressam İbrahim Çallı Ortaokulu 8. sınıflardan 20 öğrenci),
- c. Lise ikinci sınıf öğrencilerine uygulanan anket (Ankara Şehit Mehmet Şengül Meslek Lisesi 10 sınıftan 20 öğrenci).

3. BULGULAR VE YORUM

MEB (2018)’in hazırladığı ilköğretim Türkçe dersi müfredatında fiilimsi konusu 8. Sınıf kazanımları içinde yer almakta kazanım, “T.8.3.9. Fiilimsilerin cümledeki işlevlerini kavrar. Fiilimsilerin türleri fark ettirilir. Ekler ezberletilmez.” şeklinde ifade edilmektedir.

MEB’in izni dahilinde “Dörtel” yayıncılık tarafından 2017’de hazırlanmış 8. Sınıf öğrenci çalışma kitabında müfredata bağlı olarak beş hafta işlenecek şekilde fiilimsi konusu örnek metinlerle yer almıştır. Örnek metinlerde ve konu sonundaki değerlendirme çalışmalarında “-AsI” ekine dair örnek yer almamaktadır.

Yine sekizinci sınıflar için 2017’de dördüncü baskısı yapılan MEB’in İlköğretim 8. Sınıf Çalışma Kitabı’nda “-AsI” ekiyle ilgili örnek cümle ve uygulama yer almamaktadır.

MEB (2018) Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Müfredatında 10. sınıfın birinci dönem ikinci ünitesinde “Metindeki fiilimsileri bulur ve bunların metindeki işlevlerini belirler.” kazanımı yer almış, edebi metinler ve diğer uygulamalarla birlikte altı haftalık bir süre verilmiştir.

Ortaöğretim Türk Dili Edebiyatı 10. Sınıf Ders Kitabı Biryay yayıncılığın kitabında “-AsIyA” eki zarf fiil olarak yer almıştır. Ama örnek cümle verilmemiştir (s.42). “AsI” ekinin ortaokul ve lise seviyesinde Türk öğrencilere öğretimi üzerinde durulmadığı görülmektedir.

Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe Dil Bilgisi Gülsün Mehmet (2016) tarafından B2-C1 seviyesi için hazırlanan kitabın 24-25-26 sayfa aralıklarında «İstek-Dilek Sıfat Fiili» başlıkları altında eşdeğer formlarla birlikte «-AsI» ekine geniş bir yer ayrılmıştır. Ekin istek, dua ve beddua anlamlarına, var/yok/gel- ifadeleriyle kullanımına kitapta örneklerle yer verilmiştir:

“Ders başlayasıya kadar konuları gözden geçirelim.

Çok güzel oturulması bir eviniz var.

Burası yaşanması bir şehir.

Canı çıkması, oldum olası..." gibi ekin farklı işlevlerde kullanımlarına dair örnekler vardır.

Yunus Emre Enstitüsünün komisyonu tarafından hazırlanan Yedi İklim Türkçe (2017) B2 kitabında(s.29) "-AsI" ekinin anlamına dair bir açıklama yapılmaksızın "inceleyelim" bölümü altında şu dört örnek verilmiştir:

"Elleri kırılması hırsız altınlarımı çalmış.

Kör olası adam arabamıza çarptı.

Yıkılması evlerinden çıkacakları yok.

Anneler elleri öpülesi varlıklardır." Bu örneklerle ekin istek, dua ve beddua anlamına yönelik vurgu yapılmıştır.

A. Anketler

Tablo 1. Yabancı Öğrencilerin -AsI Sıfat Fiil Ekine Yönelik Görüşleri

Maddeler	Evet		Kısmen		Hayır	
	F	%	f	%	f	%
1. Sıfat fiil eklerini biliyorum.	20	100	0	0	0	0
2. -AsI (yap-ası) ekinin bir sıfat fiil eki olduğunu biliyorum.	17	85	3	15	0	0
3. -AsI sıfat fiil ekinin kullanımını, Türkçe derslerinde öğrendiğimi hatırlıyorum.	17	85	3	15	0	0
4. -AsI sıfat fiil ekini günlük konuşma dilinde kullanıyorum.	8	40	7	35	5	25
5. -AsI sıfat fiil ekini konuşma dilinde kullananları duyuyorum ve anlıyorum.	9	45	5	25	6	30
6. -AsI ekinin geçtiği cümleleri <u>anlamıyorum</u> .	2	10	7	35	11	55
7. -AsI ekinin öğretiminin <u>gereksiz olduğunu</u> düşünüyorum.	2	10	5	25	13	65
8. -AsI ekinin Türkçede konuşma ve yazmada <u>kullanılmadığını</u> düşünüyorum.	0	0	11	55	9	45
9. -AsI ekini istek anlamında kullanıyorum.	8	40	8	40	4	20
10. -AsI ekini dua ve beddualarda kullanıyorum.	5	25	5	25	10	50

Tablo 2. Yabancı Öğrencilerin -AsI Sıfat Fiil Ekinin işlevsel Kullanımına Yönelik Görüşleri

Maddeler	Evet		Kısmen		Hayır	
	F	%	f	%	f	%
1. Bugün okula hiç gidesim yok.	11	55	4	20	5	25
2. Çay içesim var.	6	30	7	35	7	35
3. Acınası bir hâlde.	2	10	4	20	14	70
4. Okunası bir kitap.	4	20	8	40	8	40
5. Gülesim geldi.	11	55	7	35	2	10
6. İnanasım gelmiyor.	6	30	6	30	8	40
7. Sen gelesiye biz kahvaltıyı bitirdik.	3	15	3	15	14	70
8. Olası kazalar için tedbir alınmalı.	8	40	4	20	8	40
9. Kör olası adam her şeyi mahvetmiş.	12	60	4	20	4	20

Tablo 2. İlköğretim 2. Kademe (Ortaokul) Öğrencilerinin -AsI Sıfat Fiil Ekine Yönelik Görüşleri

Maddeler	Evet		Kısmen		Hayır	
	F	%	f	%	f	%
1. Sıfat fiil eklerini biliyorum.	20	100	0	0	0	0
2. -AsI (yap-ası) ekinin bir sıfat fiil eki olduğunu biliyorum.	15	75	4	20	1	5
3. -AsI sıfat fiil ekinin kullanımını, Türkçe derslerinde öğrendiğimi hatırlıyorum.	16	80	3	15	1	5
4. -AsI sıfat fiil ekini günlük konuşma dilinde kullanıyorum.	9	45	10	50	1	5

5. -AsI sıfat fiil ekini konuşma dilinde kullananları duyuyorum ve anlıyorum.	4	20	7	35	9	45
6. -AsI ekinin geçtiği cümleleri <u>anlamıyorum.</u>	1	5	6	30	13	65
7. -AsI ekinin öğretiminin <u>gereksiz olduğunu</u> düşünüyorum.	2	10	5	25	13	65
8. -AsI ekinin Türkçede konuşma ve yazmada <u>kullanılmadığını</u> düşünüyorum.	2	10	7	35	12	60
9. -AsI ekini istek anlamında kullanıyorum.	1	5	8	40	11	55
10. -AsI ekini dua ve beddualarda kullanıyorum.	2	10	8	40	10	50

Tablo 2. İlköğretim İkinci Kademe (Ortaokul) Öğrencilerinin -AsI Sıfat Fiil Ekinin işlevsel Kullanımına Yönelik Görüşleri

Maddeler	Evet		Kısmen		Hayır	
	F	%	f	%	f	%
1. Bugün okula hiç gidesim yok.	11	55	6	30	3	15
2. Çay içesim var.	13	65	2	10	5	25
3. Acınası bir hâlde.	4	20	7	35	9	35
4. Okunası bir kitap.	6	30	9	45	5	25
5. Gülesim geldi.	17	85	2	10	1	5
6. İnanasım gelmiyor.	10	5	6	30	4	20
7. Sen gelesiye biz kahvaltıyı bitirdik.	3	15	4	20	13	65
8. Olası kazalar için tedbir alınmalı.	9	45	9	45	2	10
9. Kör olası adam her şeyi mahvetmiş.	6	30	5	25	9	35

Tablo 3. Lise Öğrencilerinin –Asl Sıfat Fiil Ekine Yönelik Görüşleri

Maddeler	Evet		Kısmen		Hayır	
	F	%	f	%	f	%
1. Sıfat fiil eklerini biliyorum.	11	55	9	45	0	0
2. -Asl (yap-ası) ekinin bir sıfat fiil eki olduğunu biliyorum.	10	50	7	35	3	15
3. -Asl sıfat fiil ekinin kullanımını, Türkçe derslerinde öğrendiğimi hatırlıyorum.	7	35	10	50	3	15
4. -Asl sıfat fiil ekini günlük konuşma dilinde kullanıyorum.	8	40	9	45	3	15
5. -Asl sıfat fiil ekini konuşma dilinde kullananları duyuyorum ve anlıyorum.	8	40	6	30	6	30
6. -Asl ekinin geçtiği cümleleri <u>anlamıyorum</u> .	6	30	7	35	7	35
7. -Asl ekinin öğretiminin <u>gereksiz olduğunu</u> düşünüyorum.	7	35	8	40	5	25
8. -Asl ekinin Türkçede konuşma ve yazmada <u>kullanılmadığını</u> düşünüyorum.	8	40	6	30	6	30
9. -Asl ekini istek anlamında kullanıyorum.	3	15	11	55	6	30
10. -Asl ekini dua ve beddualarda kullanıyorum.	2	10	5	25	13	65

Tablo 3. Lise Öğrencilerinin -Asl Sıfat Fiil Ekinin İşlevsel Kullanımına Yönelik Görüşleri

Maddeler	Evet		Kısmen		Hayır	
	F	%	f	%	f	%
10. Bugün okula hiç gidesim yok.	18	90	2	10	0	0
11. Çay içesim var.	8	40	6	30	6	30
12. Acıması bir hâlde.	4	20	7	35	9	45
13. Okunması bir kitap.	5	25	10	50	5	25

14. Gülesim geldi.	13	65	3	15	4	20
15. İnanasım gelmiyor.	11	55	7	35	2	10
16. Sen gelesiye biz kahvaltıyı bitirdik.	0	0	6	30	14	70
17. Olası kazalar için tedbir alınmalı.	13	65	5	25	2	10
18. Kör olası adam her şeyi mahvetmiş.	7	35	4	20	9	45

A. Anketlerde Dikkat Çeken Bulgular:

✓ Hem yabancı öğrencilerin hem de ortaokul öğrencilerinin «sıfat fiil eklerini biliyorum» anketin ilk maddesine verdikleri cevap «evet biliyorum» yüzdelik değer olarak %100 iken, lise öğrencilerinin %11’de kalması dikkat çekicidir.

✓ Anketin 6. maddesinde “-AsI ekinin geçtiği cümleleri anlamıyorum.” Ortaokul öğrencilerinin oranı %5, yabancı öğrencilerin %10, lise öğrencilerinin %30 olduğu görülmektedir.

✓ Anketin 7. Maddesi “-AsI ekinin öğretiminin gereksiz olduğunu düşünüyorum.” İfadesinde yabancı öğrencilerin ve ortaokul öğrencilerinin %10 iken lise öğrencilerinde bu yüzdeliğin %35 olması dikkat çekicidir.

✓ Anketin 8. Maddesi olan 8. “-AsI ekinin Türkçede konuşma ve yazmada kullanılmadığını düşünüyorum.” İfadesine yabancı öğrencilerin hiçbiri katılmazken, lise öğrencileri %40’lık oranla, ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinde bu oran %10’dur.

✓ Anketin 9. ve 10. maddesi ise “AsI” ekinin iletişimsel boyutuyla ilgili olan ifadelerdir: “9. -AsI ekini istek anlamında kullanıyorum.” Yabancı öğrencilerin oranı %40, ortaokul öğrencilerinin %5, lise öğrencilerinin %15, 10. -AsI ekini dua ve beddualarda kullanıyorum.” ifadesi içinse Yabancı öğrencilerin oranı %25, ortaokul öğrencilerinin %10, lise öğrencilerinin %10’dur.

Cümlelerde kullanılan -AsI ekiyle ilgili ifadelerle ise verilen cevaplar birbirine yakın olmakla birlikte sadece “16. Sen gelesiye biz kahvaltıyı bitirdik.” İfadesinin lise öğrencileri tarafından kullanılmadığı tespit edilmiştir. Bu ifade yabancı öğrenciler ve ortaokul öğrencileri tarafından (%15) az da olsa kullanılmaktadır.

Bu ifadeler yabancı öğrenciler için yazılan kitaplardaki öğretim farklılığını da ortaya koymaktadır.

4. «-AsI» EKİNİN EDEBİYATA, GÜNLÜK HAYATA YANSIMASI

Yunus Emre’nin “ Ben Dervişim Diyene” adlı şiirini anlamak için bu yapıyı (-AsI gel-) ve taşıdığı anlamı unutmamız lazım:

Ben dervişim diyene
Ben dervişim diyene
Bir ün edesim gelir

Tanıyuben şimdiden
Varıp yetesim gelir

Sırat kıldan incedir
Kılıçtan keskincedir
Varıp anın üstüne
Evler yapasım gelir

...

Bu şiirin lise ikinci sınıf kitabında yer almış olduğu da belirtilmelidir.

Şarkılar, türküler de bir milletin konuşma dilinin aynasıdır:

➤ “Uykusuz her gece yorgun ölesiye (Ajda Pekkan)

➤ Çakkıdı (Kenan Doğulu):

Buralardan hemen gidesim var

Yeniden başlamak hevesim var

Ne varsa attığım içime

Cart diye gülesim var” örnekleri de -AsI ekinin konuşma diline yansımasını göstermektedir.

Çağdaş Roman Dilinde, İskender Pala’nın 2017 çıkan “Abum Rabum” isimli romanı incelenmiştir: Emin olasıya kadar beklemek en iyisiydi.

Alperen onlar dağılasıya kadar oyalanmayı düşünüp abdestini tazelemek üzere kolları sıvadı (s.145).

Orta Çağ’a gelesiye kadar Avrupa’da “Jüpiter!” adını haykıra haykıra binlerce insana kıyıldığını düşündü (s.250).

Taşan alevler kutsal topraklarımızı, zeytin ağaçlarımızı, meralarına, köylerine varasıya kadar yaktı (s.309).

Bu metinler bize «-AsI» ekinin günlük konuşma dilinde ve yazma dilinde yer aldığını göstermektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

“-AsI” sıfat fiil ekinini öğretimiyle ilgili Türk öğrenciler ve uluslararası öğrenciler için yazılan kaynaklar incelenmiştir. Türk öğrenciler için müfredat kazanımlarında sıfat fiil ekinin cümledeki işlevlerini kavrama ve türlerini fark etme ifadesi bulunmaktadır. Ancak “-AsI” ekinin işlevine yönelik bir ifadeye rastlanmamıştır. Yabancılar için hazırlanan Türkçe öğretim kitaplarında bu ekin işlevsel kullanımına cümledeki fonksiyonlarına uzunca yer verilmesi dikkatimizi çekmiştir. Türk öğrenciler için öğretim biraz daha öğretmen inisiyatifine bağlı bir şekil almaktadır, bu kanıya varmamızda öğretmenlerle yapılan görüşmeler de etkili olmuştur. Yapılan anketlerden çıkan sonuçlar da uluslararası öğrencilerin -AsI ekinin iletişimsel yönünü daha iyi kavradığını ekin anlamını ve işlevini Türk öğrencilerden daha iyi kavradıklarını göstermektedir.

Çalışmamızın sonuçlarından hareketle, Türk öğrencilere şekil bilgisi, yapı bilgisi, cümle bilgisi öğretimi yapılırken uluslararası öğrenciler için seçilen iletişimsel yöntem tercih edilmelidir. Öğrencilere eklerin cümledeki görevi kavratılmalı ve mutlaka her ek için örnek verilmeli, öğrencilerden de bu ekin geçtiği örnek cümleler kurması beklenmelidir. Uluslararası öğrenciler için yazma alıştırmalarında kullanılan şarkı dinletip şarkıya ait metindeki boşlukları doldurma gibi dikkat çekici ve güdüleyici alıştırmalar Türk

öğrenciler için de uygulanmalıdır. Bu şekilde ortaokul ve lise öğrencileri için Türkçe dersleri daha eğlenceli, motive edici ve öğretici hâle gelebilir.

-AsI ekiyle ilgili verilmesi gerektiğini düşündüğümüz yapıları da işlevsel olarak şu şekilde verebiliriz:

➤ **-AsI + var / yok**

Yemek yiyelim yok (Yemek yemek istemiyorum.).

Şimdi kimseyle konuşalım yok (Şimdi kimseyle konuşmak istemiyorum.).

Bugün evde durasım var (Bugün evde durmak istiyorum.).

Şu an sevinçten kuş olup uçasım var (Şu an sevinçten kuş olup uçmak istiyorum.).

➤ **-AsI + gel- :**

Ders uzadıkça uzayınca dersten çıkasım geldi.

Seni göresim geldi. Müsaitsen bugün yanına uğrayacağım.

Siz tembel tembel oturdukça benim de ders çalışasım gelmiyor.

➤ **-AsI+ tut-:(alışık olmadığımız bir durum için)**

İnsanlara iyilik edesi tutmuş.

Bugün hayvanları sevesi tuttu. Sokakta gördüğü kedilere sarılıyor.

➤ **-AsI + kaç-:**

Yiyelim kaçtı (Yeme isteğim gitti./Artık yemek istemiyorum.).

➤ **AsIyA: (-AnA kadar /-AcAk kadar, zaman ve çokluk anlamı)**

İşi bitiresiye ofisten ayrılma (İşi bitirene kadar ofisten ayrılma.).

Sen gelesiye ben evi temizledim (Sen gelene kadar ben evi temizledim.).

Seni ölesiye seviyorum (Seni ölecek kadar çok seviyorum).

Adamı öldüresiye dövmüşler (Adamı öldürecek kadar çok dövmüşler.).

➤ **Oldum olası :**

Oldum olası müzikten hoşlanmam.

Oldum olası bizim evde kahvaltıyı babam hazırlar.

➤ **Olası (mümkün):**

İnsanların aldıkça vermeyi öğrenmesi olasıdır.

Olası kazalara karşı hepimiz gerekli tedbirleri almalıyız.

KAYNAKÇA

Banguoğlu, T. (2000). *Türkçenin Grameri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Ergin, M. (2012). *Edebiyat ve Eğitim Fakültelerinin Türk Dili ve Edebiyatı Bölümleri İçin Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak Yayın.

Korkmaz, Z. (2014). *Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi*. Ankara: TDK Yayınları.